

Crònica de les Jornades Formatives de Presentació de la Guia per a l'Elaboració del Projecte Lingüístic de Centre, la Gramàtica de l'Institut d'Estudis Catalans i l'Acadèmia Oberta als Ensenyants a Mallorca, Eivissa i Formentera, i Menorca (30 de maig del 2016).

— El 30 de maig del 2016 tingué lloc al Centre de Professorat de Palma Jaume Cañellas Mut una jornada de formació de mestres i professors relacionada amb l'ensenyament de la llengua catalana. Els continguts principals de la jornada eren les presentacions de la Guia per a l'Elaboració de Projectes Lingüístics de Centre, l'Acadèmia Oberta per als Ensenyants i la nova Gramàtica de l'Institut d'Estudis Catalans. L'havia convocada la Direcció General de Personal Docent i Formació Professional del Govern de les Illes Balears i la varen inaugurar el senyor Martí X. March, conseller d'Educació i Universitat, la senyora Maria Francisca Alorda, directora general, i el senyor Jaume Guiscafrè, director del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General. L'acte va congrega prop de cent cinquanta professionals de l'ensenyament dels nivells preuniversitaris.

Els senyors Tomàs Oliver i Isabel Simon feren la presentació de la Guia per a l'Elaboració de Projectes Lingüístics de Centre, que fou seguida per un taller sobre actituds sociolingüístiques dirigit per Maria Josep Carrasco i Margalida Barceló, i la presentació del projecte educatiu del col·legi Vialfàs, de la Pobla, que fou a càrrec dels responsables del centre.

La segona part de la jornada es dedicà a les darreres aportacions de l'Institut d'Estudis Catalans en matèria de llengua catalana. Maria Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica, hi presentà la plataforma Acadèmia Oberta als Ensenyants de manera pràctica, i convidà els assistents a participar en els fòrums que s'hi desenvoluparan per tal de transmetre-hi les inquietuds que puguin experimentar sobre la normativa i l'ús de la llengua. A continuació els assistents es dividiren en dos grups (Primària i Secundària) per assistir a les presentacions de la nova Gramàtica de l'Institut d'Estudis Catalans. Isidor Marí i Nicolau Dols, membres de la Secció Filològica, exposaren els objectius i l'enfocament metodològic d'aquesta obra de codificació que aviat serà pública i la difusió de la qual requerirà l'esforç de tots els professionals de la llengua. Els exemples de l'especial atenció que aquesta nova gramàtica dedica a les varietats de la llengua foren especialment agraïts per un públic atent que va allargar considerablement la durada prevista de l'acte amb preguntes prou pertinents, que demostren tant l'interès d'aquest col·lectiu per la normativa de la llengua com la necessitat d'un contacte més gran entre la institució normativa i els docents, precisament l'objectiu principal de l'Acadèmia Oberta als Ensenyants.

La jornada es va cloure amb la conferència «La llengua catalana. De l'aula al carrer», impartida pel senyor Bernat Joan.

Amb un programa similar i el mateix títol tingué lloc a la seu de la Universitat de les Illes Balears a Eivissa una jornada per als ensenyants de les dues illes Pitiüses l'endemà, dia 31 de maig. En feren la presentació la senyora Maria Francesca Alorda, directora general de Personal Docent i Formació Professional, i el senyor Isidor Marí.

Igualment s'hi presentà la Guia per a l'Elaboració de Projectes Lingüístics de Centre i s'hi va impartir el mateix taller sobre actituds sociolingüístiques que s'havia impartit el dia abans a Mallorca.

La presentació de l'Acadèmia Oberta als Ensenyants i de la Gramàtica de l'Institut d'Estudis Catalans fou a càrrec d'Isidor Marí, que va incidir especialment en el caràcter institucional de l'obra i en el procés corporatiu i cooperatiu que l'ha feta possible. El tractament de les particularitats de les varietats balears i més específicament pitiüses del català fou objecte d'especial atenció.

El senyor Bernat Joan hi impartí també la conferència «La llengua catalana. De l'aula al carrer», que serví per cloure l'acte.

El 7 de juny es desenvolupà la jornada de formació corresponent als ensenyants de Menorca. Els actes tingueren lloc a la seu de la Universitat de les Illes Balears d'Alaior. Hi acudiren uns quaranta interessats. La presentació fou a càrrec de la senyora Maria Francisca Alorda, directora general de Personal Docent i Formació Professional, la senyora Marta Fuxà, directora general de

Política Lingüística, i el senyor Joan Marquès, delegat territorial a Menorca de la Conselleria d'Educació i Universitat del Govern de les Illes Balears.

En aquest cas tant la presentació de la nova Gramàtica de l'Institut d'Estudis Catalans com la de l'Acadèmia Oberta als Ensenyants foren a càrrec de Nicolau Dols, i la conferència final, de títol «Demandar de noves. Per un país de tots, escola en català» la impartí Joan F. López Casanovas, també membre de la Secció Filològica.

Novament fou perceptible entre la quarantena d'assistents el mateix interès per la normativa i la relació del món de l'educació amb l'Institut d'Estudis Catalans. Tant els organitzadors del Govern de les Illes Balears com els membres de l'IEC que participaren a les jornades en valoraren molt positivament la recepció i expressaren bones impressions sobre l'efectivitat que podran tenir.

Isidor MARÍ
Institut d'Estudis Catalans
Nicolau DOLS
Institut d'Estudis Catalans
Universitat de les Illes Balears

Maria-Antònia Oliver rep el 48è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (6 de juny de 2016). — «Mumpare em va dir que havia d'estudiar el que podia fer més servei al meu home, o sigui comptabilitat, mecanografia i francès, que estudiar batxiller era una bestiesa per a una dona. I jo me'l vaig creure, fins que als disset anys vaig fer, jo tota soleta, ingrés, primer, segon i tercer. Llavors mumpare em va deixar anar a l'institut.».

La veu de Maria-Antònia Oliver narrava en un vídeo la seva infantesa i joventut a Manacor fins a l'arribada a l'institut de Palma. Uns minuts abans, el president d'Òmnium Cultural, Jordi Cuixart, obria l'acte de lliurament del 48è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes al Palau de la Música de Barcelona, més de 1.500 persones entre socis d'Òmnium i convidats assistien a un espectacle que tot ell seria una glossa de la biografia i l'obra de l'escriptora manacorina.

Una selecció de textos d'Oliver llegits per l'actriu Ariadna Gil en va ser el fil conductor, i les també actrius Anna Alarcón i Antònia Jaume van presentar l'acte interpretant personatges literaris com Lònia Guiu o Joana E. acompanyades per la música del saxofonista Sergi Felipe.

El compromís feminista de l'escriptora, explícit en bona part de la seva obra, hi va ser en tot moment present i va ajudar a visualitzar, encara més, l'anomalia que sigui només la quarta dona que rep el Premi d'Honor. La societat patriarcal que no veia amb bons ulls que una noia anés a l'institut també es fa present en el fet que només tres dones —Mercè Rodoreda, Teresa Pàmies i Montserrat Abelló— l'hagin precedit.

Les intervencions en vídeo d'algunes persones properes a Oliver —Margalida Tomàs, Pere Gabriel, Montserrat Bayà, Roser Vernet, Toni Ferragut— van traçar la seva biografia. Des de la jove Oliver a Palma, on va conèixer Jaume Fuster, o els primers anys d'activisme polític —encara clandestí— a Barcelona, fins a la veïna i activista cultural d'avui en dia a Biniali.

La intervenció d'Àlex Broch va obrir la part centrada en la seva obra literària. El crític literari va contextualitzar la importància històrica de la generació literària, la denominada «generació dels 70». Kathleen McNerney, la seva traductora a l'anglès, va glossar la tasca d'Oliver com a traductora al català en un diàleg en doble direcció, que connectava la literatura catalana amb la d'altres llengües.

La importància de l'obra d'Oliver es va glossar intercalant alguns fragments representatius de diversos dels seus llibres amb la projecció de fragments d'una conversa entre cinc companys de generació literària: Margarida Aritzeta, Guillem-Jordi Graells, Oriol Pi de Cabanyes, Joan Rendé i Carme Riera.